

TOOLKIT

HET MOEILIJKSTE

dictee

WAPA
FOR HUMAN DIGNITY

INLEIDING

Beste schoolleiding, leraren en ouders,

We dromen allemaal van een goede toekomst voor onze kinderen. We doen alles wat in onze macht ligt om hun een mooie toekomst te verzekeren: school, liefde, bescherming, voldoende voedsel, gezondheidszorg, hobby's, vrienden, ... Alle kinderen zouden toegang moeten hebben tot deze essentiële grondrechten om zo de volwassenen van morgen te worden.

Maar zelfs vandaag de dag zijn er meer dan 250.000 kinderen uit de schoolbanken getild om naar «een andere school» te gaan waar oorlog het onderwijs in wiskunde en Frans heeft vervangen. Hun speeltuinen zijn slagvelden en hun pennen zijn vervangen door een wapen *! Of het nu in Afrika, Azië, Amerika en zelfs aan de grenzen van Europa is, meisjes en jongens worden uit hun kindertijd gerukt om te worden uitgeleverd aan strijdkrachten of gewapende groepen.

* Gebaseerd op het lied van de 'Ecole de la scène': 'Nous ne voulons pas faire la guerre'.
(Ma boule est ta terre)

Is het niet de verantwoordelijkheid van volwassenen om kinderen te beschermen? Het 'Verdrag inzake de rechten van het kind' is hier heel duidelijk over.

Deze kinderen moeten, net als alle andere kinderen, onderdeel blijven van onze samenleving, ze zijn onze toekomst.

Beschadigde kinderen, in de greep van geweld zullen een gewelddadige toekomst opbouwen, beschermde kinderen, begeleid, gereïntegreerd, opgeleid en zelfbewust zullen een vredelievende samenleving opbouwen!

WAPA International beschouwt de strijd tegen het gebruik van kindsoldaten als essentieel omdat het vooral een strijd is voor mensenrechten, en meer specifiek voor de rechten van het kind. Het is een complex, urgent, niet onderhandelbaar en niet-contextueel thema.

Op 20 februari 2021 lanceert de vereniging een bewustmakingscampagne voor het publiek door een experiment uit te voeren met jonge Belgische kinderen. **'Het moeilijkste dictee'** is voor kinderen tussen 10 en 12 jaar oud en vertelt het verhaal van Moussa, een Congolees kind uit een gewapende groepering die kon ontsnappen dankzij een door WAPA ondersteund re-integratieprogramma. Het dictee wordt als moeilijk beschouwd, niet zozeer door grammaticale en spellingsproblemen, maar door de inhoud (aangepast aan kinderen van deze leeftijd).

De campagne bevat een educatief pakket dat u kunt gebruiken met uw leerlingen uit de 5e en 6e klas 'Het moeilijkste dictee' zal zowel kinderen als hun ouders bewustmaken. U zult kunnen laten zien dat er oplossingen zijn en dat we allemaal iets kunnen doen en ons steentje kunnen bijdragen aan deze strijd. De bewustmaking van dit probleem kunnen we niet alleen. Wij hebben jullie hulp nodig! Omdat oorlog geen kinderspel is, vechten we samen tegen het gebruik van kinderen in gewapende conflicten en voor hun re-integratie in versterkte gemeenschappen.

WAPA wenst u veel leesplezier en een goede les met uw leerlingen en kinderen.

De WAPA's

Meer informatie over WAPA: wapainternational.org

DANKWOORD

We willen in het bijzonder het bureau **secondfloor** bedanken dat de realisatie en uitvoering van deze mooie bewustwordingscampagne voor **WAPA Internationaal** mogelijk heeft gemaakt.

SAMENVATTING

PRAKTISCHE GEGEVENS

- **Stap 1** 'Het moeilijkste dictee'
- **Stap 2** Gevoel en reflectie
- **Stap 3** Wie zijn de kindsoldaten?
- **Stap 4** Kinderrechten
- **Stap 5** Wat doet WAPA?
- **Stap 6** En jij? Wat kan jij doen?
- **Bijlagen**

INHOUD VAN HET PEDAGOGISCH DOSSIER

- PUBLIEK** Basisscholen 5e en 6e klas (10-12 jaar)
- DUUR** 1 uur tot 2 uur les (met materiaal en tracks)
- MATERIAAL** De te printen media (dictaat, beeldmateriaal, etc.)
8 bijlagen
- VOORBEREIDING** Geen voorbereiding
- TIP** Vertel uw leerlingen niet van tevoren dat het thema 'kindsoldaten' zal zijn, maar houd wel rekening met gevoeligheden in de klas.
- VERLOOP** De 6 modules:
1. 'Het moeilijkste dictee' (20 minuten)
 2. Gevoel en reflectie (15 minuten)
 3. Wie zijn kindsoldaten? (20 minuten)
 4. Kinderrechten (15 minuten)
 5. Wat doet WAPA? (10 minuten)
 6. Hoe zit het met jou? Wat kan jij doen? (20 minuten)

STAP 1

'Het moeilijkste dictee'

- Dicteer de getuigenis van Moussa, een Congolees kind gebruikt in een gewapende groep, voor de klas.

STAP 2

Gevoel en reflectie

- Bespreek de gevoelens van de leerlingen naar aanleiding van het dictee (zowel met betrekking tot de inhoud als met de grammaticale moeilijkheden).

Wat vond je van dit dictee?

Wat vind je van wat er in het dictee wordt gezegd?

- Bekijk de videoclip 'Het moeilijkste dictee'.
- Komen de reacties van de kinderen overeen met die van de leerlingen?
- Open de discussie en de reflectie over het behandelde onderwerp.

Bijlage 2: Video 'Het moeilijkste dictee'

STAP 3

Wie zijn de kindsoldaten?

- Help de leerlingen de definitie van een kindsoldaat te identificeren met behulp van het beeldmateriaal (diversiteit, leeftijd, omvang, rol van kinderen, redenen voor hun indiensttreding):
 - Genderdiversiteit: jongens-meisjes.
 - Leeftijd: onder de 18, dus nog kinderen!
 - Wereldwijd probleem: de wereldwijde omvang van de plaag (niet alleen in Afrika).
 - Rol van kinderen in strijdkrachten / groepen: de diversiteit aan rollen.
 - Reden(en) die deze kinderen ertoe aanzetten om zich bij gewapende groepen of troepen aan te sluiten: gedwongen werving versus «vrijwillige» werving.
- Het doel: de complexiteit en omvang van het fenomeen verklaren door uit te gaan van het cliché dat de kindsoldaat beperkt is tot de jonge Afrikaanse jongen met een kalasjnikov.
- Sluit af met de definitie van 'kindsoldaat'.

Bijlage 3: Fotomateriaal

Bijlage 4: Unicef-definitie

STAP 4

Welke rechten van deze kinderen worden geschonden?

- Vraag leerlingen naar hun fundamentele rechten als kind?
- Verwijs daarbij naar het Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind (IVRK).
- En vraag hen vervolgens welke fundamentele rechten van deze kindsoldaten, volgens hen, worden geschonden?

STAP 5

Wat doet WAPA?

- Het werk van alle bij WAPA betrokken actoren in het veld en in België laten zien.
- Aandacht vragen voor de NGO en haar acties.

Bijlage 6: WAPA-presentatie

Bijlage 7: Video Marie in de DRC

STAP 6

En jij? Wat kan je zelf doen?

- Laat de leerlingen nadenken over wat ze kunnen doen om het probleem op te lossen. Wat kunnen we doen om deze kinderen te helpen?
- Optioneel: een klassenproject opzetten om kindsoldaten te helpen (fondsenwerving, bewustmakingsactiviteit, tentoonstelling, toneelstuk, ...).

Bijlage 8: Document met enkele ideeën voor de docent

BIJLAGEN

7 7 **Bijlage 1**

'Het moeilijkste dictee'

Vandaag ben ik jarig, maar ik heb geen zin om het te vieren. Drie jaar geleden ben ik soldaat geworden. Op die dag kwamen gewapende mannen me zoeken in mijn dorp. Ze hebben me een uniform en een geweer gegeven en ik ging naar de oorlog. Ze zeiden dat ik moest gehoorzamen, dus ik gehoorzaamde. Ze gaven me drugs, sloegen me en ik moest mensen pijn doen die ik niet kende. Mijn dagen veranderden in gevechten en mijn nachten in nachtmerries. Ik zag de angst in de ogen van de kinderen die ik moest doden, ik zag de dorpingen vluchten, bommen exploderen en het bloed vloeien. In mijn hoofd, zitten de doden, gezichten, kreten en tranen. Ik weet niet of ik ooit de kans krijg om te vergeten. Twee maanden geleden keerde ik terug naar mijn dorp. Maar ik weet niet of ik weer een normaal leven kan leiden. Ik ben vandaag 10 jaar geworden, maar ik voel me verdrietig. Wat ik wilde, was gewoon naar school gaan. Net als jij. Maar ik werd soldaat.

7 7 Bijlage 2

Video 'Het moeilijkste dictee'

Bezoek ons YOUTUBE-kanaal: <https://www.youtube.com/watch?v=s521mlRVKsc>

7 7 **Bijlage 3**

FOTOMATERIAAL OM TE BEGRIJPEN WIE KINDSOLDATEN ZIJN

MEISJES EN JONGENS

Fotomateriaal documenten 1 en 2

De problematiek van kindsoldaten betreft zowel jonge jongens als jonge meisjes. Hoewel we het beeld in gedachten hebben van jonge jongens die wapens dragen, moet worden opgemerkt dat ook veel meisjes hiermee worden geconfronteerd, ze vertegenwoordigen bijna 40% * van de kindsoldaten.

** Volgens Unicef-bronnen*

7 7 Bijlage 3

DOCUMENT 1

Jesús Abad Colorado | BBC NEWS Brasil

Bijlage 3

DOCUMENT 2

7 7 **Bijlage 3**

KINDSOLDATEN: MINDERJARIGEN!

Beeldmateriaal documenten 3-4-5

- Deze jonge slachtoffers van gewapende conflicten zijn, zoals hun naam doet vermoeden, jonger dan 18 jaar.
- Het is daarom essentieel om er voor te zorgen de middelen te hebben (vaak afwezig) om hun leeftijd te bewijzen (geboorteakte, identiteitsbewijs, enz.).
- Het bewijs van hun leeftijd is noodzakelijk om aanspraak te kunnen maken op de rechten en bescherming waar ze recht op hebben!

7 7 Bijlage 3

DOCUMENT 4

Mohammed Huwais / AFP / GETTY

DOCUMENT 5

7 7 **Bijlage 3**

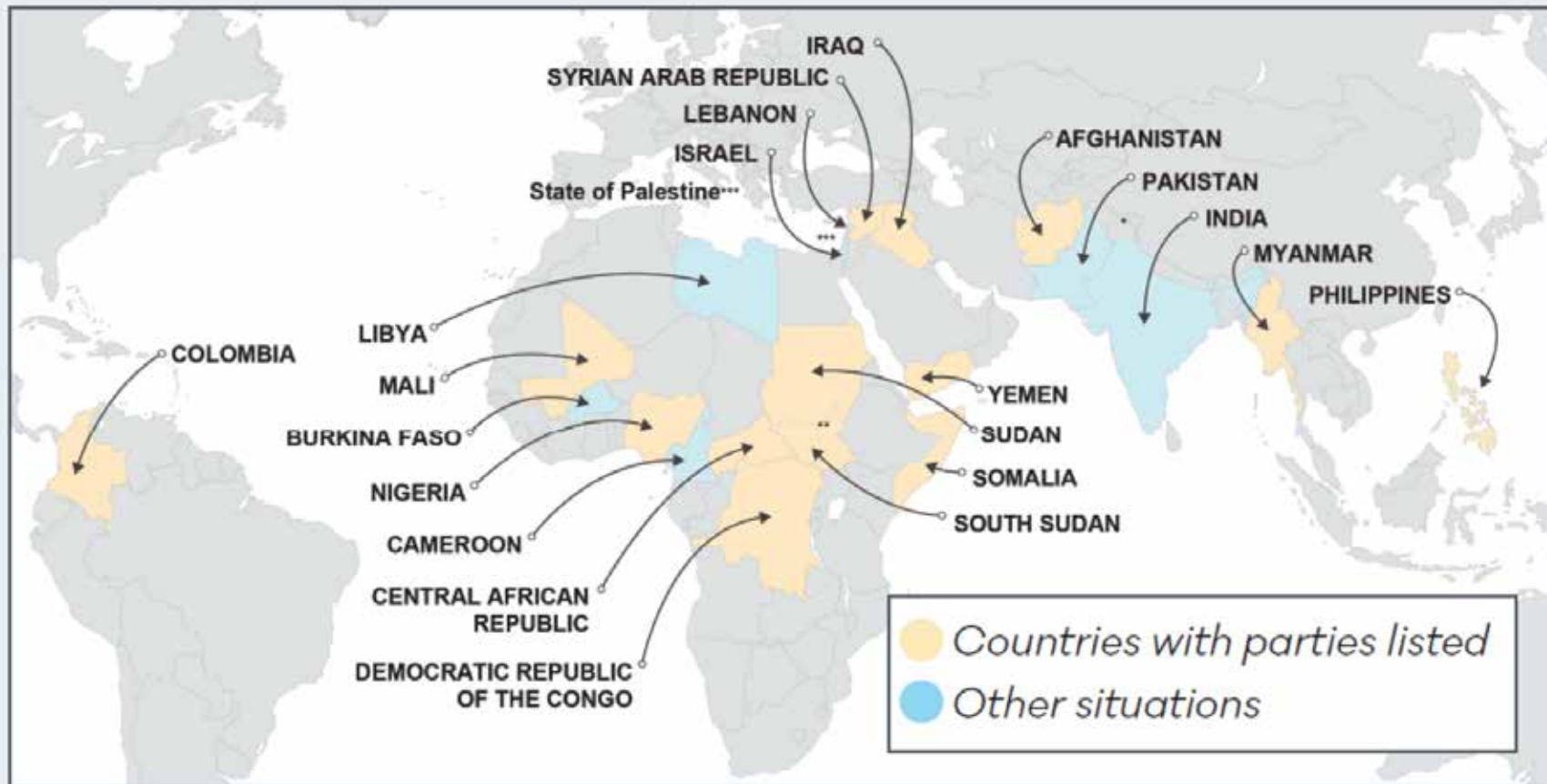
EEN WERELDWIJD PROBLEEM

Fotomateriaal: document 6

- De problematiek van kindsoldaten is wereldwijd. Het betreft momenteel circa vijftien landen verspreid over drie continenten: Latijns-Amerika, Afrika, Azië (inclusief het Midden-Oosten). Aangezien conflicten steeds complexer en langduriger worden, hebben regeringstroepen en gewapende groepen eerder de neiging om direct of indirect hun toevlucht te nemen tot kinderen om hun gelederen te versterken.
- Het blijft onmogelijk om precies de omvang van deze plaag vast te stellen, omdat de gewapende groepen overal ter wereld toenemen en noodzakelijkerwijs illegaal opereren. Men schat dat er tussen de 250.000 en 300.000 kinderen gebruikt worden in gewapende conflicten.

7 7 Bijlage 3

DOCUMENT 6

NOTE: The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

* Dotted line represents approximately the Line of Control in Jammu and Kashmir agreed upon by India and Pakistan. The final status of Jammu and Kashmir has not yet been agreed upon by the Parties.

** Final boundary between the Republic of Sudan and the Republic of South Sudan has not yet been determined.

<https://childrenandarmedconflict.un.org/where-we-work/>

7 7 **Bijlage 3**

NIET ALLEEN MAAR SOLDAAT

Fotomateriaal document 7

Het gebruik van deze jonge jongens en meisjes beperkt zich niet tot het dragen van een wapen of tot hun deelname aan conflicten. Ze worden ook gerekruteerd als spionnen, boodschappers, dragers, bewakers, mijn -«detectoren», koks, «genezers», seksslaven, ...

Het doel van de groep of de krijgsmacht is om haar gelederen te versterken, ongeacht welke functie deze kinderen daar uitoefenen.

7 7 Bijlage 3

DOCUMENT 7

7 7 **Bijlage 3**

WAAROM WORDEN ZE KINDSOLDAAT?

Fotomateriaal document 8

- Grote aantallen kinderen worden gedwongen zich bij strijdkrachten of groepen aan te sluiten. Ze zijn ontvoerd uit hun huizen of scholen en bedreigd, geslagen of gedrogeerd om hen afhankelijk te maken en zo hun onderwerping aan het gezag van hun leiders en folteraars te verzekeren.
- Sommige minderjarigen voegen zich echter ook “vrijwillig” bij legers en gewapende groeperingen om aan armoede of discriminatie te ontsnappen. Anderen doen het om zichzelf te verdedigen, om hun gemeenschap en leden van hun familie te wreken, of zelfs vanwege hun ideologie of hun gemeenschapsidentiteit.

Kinderen worden gerekruteerd omdat ze volgzamer, talrijker, goedkoper, gehoorzamer en beter beheersbaar zijn, waardoor het gemakkelijke doelwitten worden.

Bijlage 3

DOCUMENT 8

© AJDC

7 7 Bijlage 4

KINDSOLDAAT

«Elke persoon **jonger dan 18 jaar, jongen of meisje**, die in dienst is of is geweest, of is **gebruikt door een regeringsleger** of gewapende groep **voor welk doel** dan ook, inclusief, maar niet uitsluitend, als strijders, koks, dragers, spionnen of voor seksuele doeleinden”.

UNICEF, The Paris Principles: Principles and Guidelines on Children Associated with Armed Forces or Armed Groups, februari 2007.

7 7 **Bijlage 5**

KINDSOLDATEN EN DE RECHTEN VAN HET KIND

Het Internationale verdrag inzake de rechten van het kind (IVRK)

Het Internationale verdrag inzake de rechten van het kind erkent dat kinderen bijzondere behoeften hebben en pleit voor de belangen van het kind. Het IVRK houdt rekening met de bijzondere omstandigheden van kinderen en vormt daarmee een aanvulling op de 'Universele Verklaring van de Rechten van de mens'.

Het IVRK definieert het kind als «ieder mens jonger dan 18 jaar» en wijst hem onvervreembare rechten toe. Het is het meest geratificeerde internationale verdrag en heeft kracht van wet. Staten moeten aan het VN-Comité inzake de Rechten van het Kind, een rapport over de implementatie van deze rechten overdragen. Dit verdrag is universeel. Het betreft alle kinderen van de wereld, in alle landen, ongeacht de situaties waarin ze zich bevinden.

7 7 **Bijlage 5**

Dit verdrag bevat 54 artikelen waarin de rechten van het kind en hoe deze moeten worden afgedwongen worden uiteengezet. De specifieke behoeften van kinderen zijn gebaseerd op vier hoofdprincipes: **non-discriminatie, de voorrang van de belangen van het kind, zijn overleving en ontwikkeling en zijn persoonlijke inbreng daarbij.**

Veel kinderrechten worden geschonden voor kindsoldaten:

- Het recht op identiteit (naam, leeftijd, nationaliteit): benadrukt het belang van het hebben van een identiteitskaart om naam en leeftijd te kunnen bewijzen.
- Het recht om door volwassenen gehoord te worden en hun mening te geven over zaken die hen aangaan: Zorg voor een vertrouwde omgeving met zorgzame volwassenen (ouders, ooms en tantes, leerkrachten, begeleiders, ...).

7 7 **Bijlage 5**

- Het recht op een voldoende en uitgebalanceerd dieet.
- Het recht om beschermd te worden tegen ziektes en om behandeld te worden.
- Het recht om naar school te gaan: basisschool toegankelijk voor alle kinderen.
- Het recht op bescherming tegen geweld en uitbuiting: de rekrutering van kindsoldaten verbieden zowel in strijdkrachten (verbonden met de staat) als gewapende (onafhankelijke) groepen.
- Het recht om geen oorlog te voeren, noch daaronder te lijden.
- Het recht op een toevluchtsoord, om gered te worden.
- Het recht op een gezin, om geborgen en geliefd te zijn: het belang van gezinshereniging.
- Het recht om te spelen, dansen, zingen.
- Het recht op vrijheid van denken en religie.

7 7 **Bijlage 6**

7 7
WAPA
FOR HUMAN DIGNITY

7 7 Bijlage 6

ONZE MISSIE

Bestrijding van het gebruik van kinderen in gewapende conflicten en bevordering van hun re-integratie in versterkte gemeenschappen.

HET LEVEN VAN WAPA : War-Affected People's Association

Belgische vereniging:

- Geboren in 2013
- 4 partners: Oeganda, Sri Lanka, Colombia en DRC
- Fondsenwerving
- Bewustmaking
- Pleidooi

7 7 Bijlage 6

IN HET ZUIDEN

werkt WAPA samen met lokale partners in post-conflict landen of landen in transitie naar vrede en financiert hun re-integratieprogramma's voor kindsoldaten op het gebied van gezondheid en welzijn, kwaliteitsonderwijs en beroepsintegratie.

7 7 Bijlage 6

Het geweten wakker schudden

IN HET NOORDEN

doet WAPA aan bewustmaking en pleidooi over de kwestie van kindsoldaten om een eind te maken aan hun rekrutering (preventie, demobilisatie, re-integratie).

7 7 Bijlage 7

Video van Marie in de DRC

Bezoek ons YOUTUBE-kanaal: <https://www.youtube.com/watch?v=1fiFja372bM>

7 7 **Bijlage 8**

Enkele acties (concreet en eenvoudig) voor de leerlingen

- Praat erover in je omgeving (met je ouders, vrienden, familie, jeugdbeweging,...).
- Zet samen een bewustmakingsactiviteit op: tentoonstelling van tekeningen / kunstwerken van kinderen die het probleem uitbeelden, toneel, spelletjes, enz.
- Geld inzamelen om projecten te ondersteunen: maak een gesponsorde wandeling, verkoop taarten, operatie rijstkom, ...
- Benadruk het belang van naar school gaan.
- Handhaaf regels (wetten) die kinderen beschermen, bestraf degenen die ze niet respecteren.

WAPA
FOR HUMAN DIGNITY

HET MOEILIJKSTE
dictee